

Ευρωπαϊκή
Επιτροπή

Υλικά Σε επαφή Με Τρόφιμα

Υγεία και ασφάλεια
των τροφίμων

Υλικά Σε επαφή Με Τρόφιμα

Εισαγωγή

Τα τρόφιμα έρχονται σε επαφή με πολλά υλικά και αντικείμενα κατά την παραγωγή, επεξεργασία, αποθήκευση, παρασκευή και προσφορά τους, πριν από την τελική κατανάλωσή τους. Τα υλικά και τα αντικείμενα αυτά ονομάζονται υλικά σε επαφή με τρόφιμα (**FCM/YET**), όπως είναι, για παράδειγμα, τα δοχεία μεταφοράς τροφίμων, τα μηχανήματα επεξεργασίας τροφίμων, τα υλικά συσκευασίας, τα μαγειρικά και τα επιτραπέζια σκεύη. Τα υλικά αυτά πρέπει να είναι επαρκώς αδρανή, ώστε τα συστατικά τους να μην επηρεάζουν δυσμενώς ούτε την υγεία των καταναλωτών ούτε την

ποιότητα των τροφίμων. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), για την ασφάλεια των τροφίμων και τη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων, εφαρμόζεται μια σειρά νομικών απαιτήσεων και ελέγχων.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα YET διατίθενται στον δικτυακό τόπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στη διεύθυνση http://ec.europa.eu/food/food/chemicalsafety/foodcontact/index_en.htm ο οποίος περιλαμβάνει συνδέσμους προς το σύνολο της σχετικής νομοθεσίας.

Νομοθεσία

Η νομοθεσία της ΕΕ προβλέπει δεσμευτικούς κανόνες, με τους οποίους πρέπει να συμμορφώνονται οι οικονομικοί παράγοντες. Οι κανόνες μπορεί να είναι γενικού χαρακτήρα, δηλαδή να εφαρμόζονται για όλα τα ΥΕΤ, ή να ισχύουν μόνο για συγκεκριμένα υλικά. Όταν δεν υφίστανται συγκεκριμένοι κανόνες σε επίπεδο ΕΕ, η νομοθεσία της ΕΕ μπορεί να συμπληρώνεται από την εθνική νομοθεσία των κρατών μελών.

Γενική νομοθεσία

Με τον [κανονισμό \(ΕΚ\) αριθ. 1935/2004](#) παρέχεται ένα εναρμονισμένο νομικό πλαίσιο σε επίπεδο ΕΕ, με το οποίο καθορίζονται οι γενικές αρχές ασφάλειας και αδράνειας για όλα τα ΥΕΤ.

Βάσει των αρχών που παρατίθενται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1935/2004, τα υλικά δεν πρέπει:

- να απελευθερώνουν τα συστατικά τους στα τρόφιμα σε επίπεδα τα οποία είναι επιβλαβή για την ανθρώπινη υγεία,
- να τροποποιούν τη σύνθεση, τη γεύση και την οσμή των τροφίμων κατά τρόπο μη αποδεκτό.

Επιπλέον, το πλαίσιο προβλέπει:

- ειδικούς κανόνες για τα ενεργά και τα νοήμονα υλικά (σχεδιασμένα έτσι, ώστε να μην είναι αδρανή),

- εξουσίες θέσπισης επιπρόσθετων μέτρων της ΕΕ για συγκεκριμένα υλικά (π.χ. για τα πλαστικά),

- τη διαδικασία αξιολογήσεων της ασφάλειας των ουσιών που χρησιμοποιούνται για την παρασκευή ΥΕΤ, με τη συμμετοχή της [Ευρωπαϊκής Αρχής Ασφάλειας Τροφίμων](#),

- κανόνες για την επισήμανση, οι οποίοι περιλαμβάνουν ένδειξη σχετικά με τη χρήση τους (π.χ. ως μηχανή του καφέ, φιάλη κρασιού, ή κουτάλι σούπας) ή αναπαραγωγή του συμβόλου ,

- διατάξεις για την απόδειξη της συμμόρφωσης και την ικνηλασιμότητα.

Ορθή πρακτική παραγωγής

Με τον [κανονισμό \(ΕΚ\) αριθ. 2006/2023](#) διασφαλίζεται διαρκής συμμόρφωση με τις απαιτήσεις όσον αφορά την παραγωγή YET, μεριμνώντας για:

- εγκαταστάσεις κατάλληλες για τον σκοπό χρήσης τους, και ευαισθητοποίηση του προσωπικού όσον αφορά τα κρίσιμα στάδια παραγωγής,
- τεκμηριωμένα συστήματα διασφάλισης ποιότητας και ελέγχου ποιότητας στις εγκαταστάσεις, και
- επιλογή κατάλληλων υλικών εκκίνησης (πρώτων υλών) για τη διαδικασία παραγωγής, με στόχο την ασφάλεια και την αδράνεια των τελικών αντικειμένων.

Οι κανόνες ορθής πρακτικής κατά την παραγωγή εφαρμόζονται σε όλα τα στάδια της συνολικής διαδικασίας, παρότι η παραγωγή υλικών εκκίνησης καλύπτεται από διαφορετική νομοθεσία.

Νομοθεσία της ΕΕ σχετικά με συγκεκριμένα υλικά και ουσίες

Επιπρόσθετα από τη γενική νομοθεσία, συγκεκριμένα YET — κεραμικά υλικά, μεμβράνη αναγεννημένης κυτταρίνης, πλαστικά (συμπεριλαμβανομένου του ανακυκλωμένου πλαστικού), καθώς και ενεργά και νοήμονα υλικά — καλύπτονται από συγκεκριμένα μέτρα της ΕΕ. Υπάρχουν επίσης συγκεκριμένοι κανόνες σχετικά με ορισμένες ουσίες εκκίνησης (πρώτες ύλες), οι οποίες χρησιμοποιούνται για την παραγωγή YET.

Το πιο ολοκληρωμένο μέτρο είναι ο κανονισμός της ΕΕ για τα πλαστικά υλικά και αντικείμενα, ήτοι ο [κανονισμός \(ΕΕ\) αριθ. 10/2011](#). Περιγράφει τους κανόνες σχετικά με τη σύνθεση των πλαστικών υλικών που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης ενός ενωσιακού καταλόγου ουσιών των οποίων η χρήση επιτρέπεται κατά την παραγωγή πλαστικών YET. Σε κάθε ουσία αποδίδεται ένα συγκεκριμένος αριθμός.

Κοινοποίηση πληροφοριών

Οι παραγωγοί YET πρέπει επίσης να διασφαλίζουν επαρκή κοινοποίηση πληροφοριών σχετικά με την ασφαλή χρήση των προϊόντων τους.

Οι πληροφορίες αυτές πρέπει να απευθύνονται προς τους μεταγενέστερους χρήστες της αλυσίδας εφοδιασμού, ώστε να διασφαλίζεται η κατάλληλη χρήση των ενδιάμεσων υλικών, και

πρέπει να παρέχονται οδηγίες στους καταναλωτές ώστε να ενημερώνονται σχετικά με την ασφαλή και κατάλληλη χρήση των αντικειμένων, κατά περίπτωση.

Η κοινοποίηση πληροφοριών στο πλαίσιο της αλυσίδας εφοδιασμού επιτυγχάνεται σε μεγάλο βαθμό μέσω της Δήλωσης Συμμόρφωσης. Η

Στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 10/2011 ορίζονται κανόνες για τον προσδιορισμό της συμμόρφωσης των πλαστικών υλικών, καθώς και προδιαγραφές και περιορισμοί σχετικά με τη χρήση των ουσιών αυτών. Οι τελευταίοι περιλαμβάνουν όρια μετανάστευσης, τα οποία καθορίζουν τη μέγιστη ποσότητα ουσιών οι οποίες επιτρέπεται να μεταναστεύουν στα τρόφιμα. Η συνολική μετανάστευση ουσιών από ένα πλαστικό αντικείμενο σε ένα τρόφιμο δεν πρέπει να ξεπερνά τα 60mg ανά kg τροφίμου.

Η προσπάθεια βέλτιστης αξιοποίησης των πόρων συνεπάγεται ότι η ανακύκλωση καθίσταται ολοένα συχνότερη κατά την παραγωγή. Συνεπώς, στον [κανονισμό \(ΕΚ\) αριθ. 282/2008](#) ορίζονται οι κανόνες για το ανακυκλωμένο πλαστικό, δεδομένου ότι μπορεί να έχει επιμολυνθεί από άγνωστες ουσίες.

Τα ενεργά και νοήμονα υλικά παρατείνουν τη διάρκεια αποθήκευσης, διατηρώντας ή βελτιώνοντας την κατάσταση των συσκευασμένων τροφίμων, απελευθερώνοντας ή απορροφώντας ουσίες προς ή από το

τρόφιμο ή το περιβάλλον του. Ως εκ τούτου, εξαιρούνται από τον γενικό κανόνα περί αδράνειας, ο οποίος περιλαμβάνεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2004/1935. Οι ειδικοί κανόνες που παρατίθενται στον [κανονισμό \(ΕΚ\) αριθ. 450/2009](#) εφαρμόζονται για την εκπλήρωση του ειδικού σκοπού για τον οποίο προορίζονται, π.χ.:

- απορρόφηση ουσιών από το εσωτερικό της συσκευασίας τροφίμων, π.χ. υγρού και οζυγόνου,
- απελευθέρωση ουσιών στα τρόφιμα, συντηρητικών,
- ένδειξη της λήξης του τροφίμου μέσω της απελευθέρωσης ουσιών που προκαλούν αλλοίωση του χρώματος, ανάλογα με τη διάρκεια και τη θερμοκρασία αποθήκευσης

Πρόκειται να καταρτιστεί ένας ενωσιακός κατάλογος εγκεκριμένων ουσιών για την παρασκευή ενεργών και νοημόνων υλικών.

επισήμανση αποτελεί το κύριο εργαλείο επικοινωνίας με τους εμπόρους λιανικής πώλησης και τους καταναλωτές.

Οι έμποροι λιανικής πώλησης και οι καταναλωτές πρέπει να βεβαιώνονται ότι ακολουθούν τις σωστές οδηγίες χρήσης για την αποφυγή της επιμόλυνσης των τροφίμων με ουσίες από το

υλικό. Η μόλυνση αυτή μπορεί να μην είναι εμφανής, και η χρήση του υλικού για μη προβλεπόμενους σκοπούς ενδεχομένως να μην είναι ασφαλής.

Εθνική νομοθεσία σχετικά με συγκεκριμένα υλικά

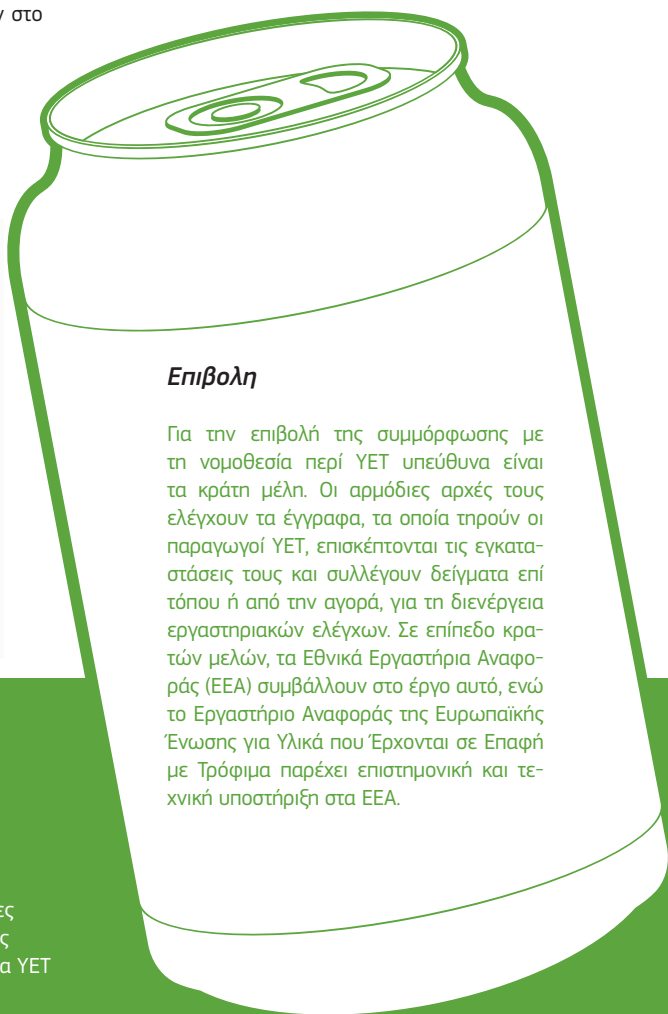
Όταν δεν υφίσταται ειδική ενωσιακή νομοθεσία, τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν εθνικά μέτρα. Παραδείγματος χάρη, σε επίπεδο ΕΕ δεν υφίστανται ειδικά μέτρα για το χαρτί και το χαρτόνι, το μέταλλο, το γυαλί ή τα τυπογραφικά μελάνια. Επομένως, ορισμένα κράτη μέλη διαθέτουν τους δικούς τους κανόνες. Μια [επισκόπηση](#) παρατίθεται στον δικτυακό τόπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Εναρμόνιση και μελλοντική νομοθεσία

Επί του παρόντος, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξετάζει τη βιομηχανική αλυσίδα εφοδιασμού στο πλαίσιο της παρασκευής και εμπορίας ΥΕΤ. Επίσης, συλλέγει πληροφορίες σχετικά με εθνικά μέτρα που αφορούν υλικά για τα οποία η ΕΕ δεν διαθέτει ειδική νομοθεσία.

Βάσει αυτής της ανάλυσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα αξιολογήσει την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα της παρούσας κατάστασης, συμπεριλαμβανομένων των οφελών, των διοικητικών επιβαρύνσεων και των εξόδων για τις επιχειρήσεις. Θα ληφθούν επίσης υπόψη πιθανές κανονιστικές ανακολουθίες και φραγμοί στην ελεύθερη κυκλοφορία των υλικών και των αντικειμένων αυτών στην αγορά της ΕΕ. Η έκθεση η οποία θα προκύψει, θα αποτελέσει τη βάση προβληματισμού σχετικά με τα μέτρα που θα χρειαστεί ενδεχομένως να ληφθούν στο μέλλον σχετικά με τα YET στην ΕΕ.

Επιβολή

Για την επιβολή της συμμόρφωσης με τη νομοθεσία περί YET υπεύθυνα είναι τα κράτη μέλη. Οι αρμόδιες αρχές τους ελέγχουν τα έγγραφα, τα οποία τηρούν οι παραγωγοί YET, επισκέπτονται τις εγκαταστάσεις τους και συλλέγουν δείγματα επί τόπου ή από την αγορά, για τη διενέργεια εργαστηριακών ελέγχων. Σε επίπεδο κρατών μελών, τα Εθνικά Εργαστήρια Αναφοράς (ΕΕΑ) συμβάλλουν στο έργο αυτό, ενώ το Εργαστήριο Αναφοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης για Υλικά που Έρχονται σε Επαφή με Τρόφιμα παρέχει επιστημονική και τεχνική υποστήριξη στα ΕΕΑ.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα YET

Υπηρεσία Εκδόσεων

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων
της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2015

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2015
Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με
αναφορά της πηγής.

Printed in Luxembourg

Print

ISBN 978-92-79-51865-2

doi:10.2875/7551

EW-04-15-665-EL-C

PDF

ISBN 978-92-79-51880-5

doi:10.2875/515522

EW-04-15-665-EL-N